

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 41/02-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. apríla 2002 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., bytom R., A. K., bytom R., V. K., bytom R., a V. K., bytom R., zastúpených advokátkou JUDr. A. H., S., vo veci porušenia ich základného práva vlastníť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu majetku garantovaného čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 115/00-134 z 31. júla 2000 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00 z 24. októbra 2001 a zrušenia označených uznesení, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. a A. K., V. K. a V. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2002 doručená „ústavná sťažnosť“ J. K. a A. K., obaja bytom R., V. K. a V. K., obaja

bytom R. (ďalej len „navrhovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. A. H., S., ktorou sa dožadujú konania podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Svojou sťažnosťou namietajú uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 115/00-134 z 31. júla 2000 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00 z 24. októbra 2001, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. novembra 2001 vo veci porušenia ich práva vlastníť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku garantovaného čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 115/00-134 z 31. júla 2000 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00 z 24. októbra 2001 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Navrhovatelia svojou žiadosťou doručenou ústavnému súdu 19. apríla 2002 požadujú podľa § 73a posúdiť ich ústavnú sťažnosť podľa novely zákona účinnej od 20. marca 2002. V tejto súvislosti požadujú aj primerané finančné zadostučinenie 1 000 000 Sk. V nadväznosti na to požadujú od ústavného súdu rozhodnúť doplniť návrh nálezu uznesenia takto:

„I. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00-134 zo dňa 31. 7. 2000, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu v Bardejove č. Er 1078/97-112 zo dňa 14. 1. 2000 v I. výroku tak, že príklep udelený súdnym exekútorom pri dražbe nehnuteľností, ktorá bola konaná dňa 27. 11.1998 vydražiteľom 1/6-iny obytného domu číslo 21 s príslušenstvom, popisné číslo 599 v kat. úz. Nižné Raslavice M. M. a manželke L.i M. a 1/6-iny obytného domu číslo 22 s príslušenstvom, popisné číslo 600 v kat. úz. Nižné Raslavice M. M. a E. M., ktoré sú zapísané na LV č. 1356 schvaľuje v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00 zo dňa 24. 10. 2001 v I. výroku, ktorým rozhodol súd tak, že opravuje sa výrok uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 7. 2000 sp. zn. 4 Co 115/00 tak, že príklep udelený súdnym exekútorom pri dražbe nehnuteľností, ktorá bola konaná dňa 27. novembra 1998 vydražiteľmi M. M. a manželkou L. M. bytu č. 1 na prízemí obytného domu č. sú. 21 a podielu na spoločných častiach a spoločných priestoroch 7766/46076 obytného domu č. s. 21 s príslušenstvom, na parcele č. KN 599 v kat. úz. Nižné Raslavice zapísaného na LV č. 1356 a vydražiteľmi M. M. a E. M., bytu č. 3 na prvom poschodí obytného domu č. 22 a podielu na spoločných častiach a spoločných priestoroch obytného domu č. s. 22 v podiele 7475/44432 s príslušenstvom, na parcele KN 600 v kat. úz. Nižné Raslavice, ktoré sú zapísané na LV č. 1630 sa schvaľuje, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov a to práva vlastníť majetok

garantovaného čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, práva na ochranu majetku garantovaného čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 1 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00-134 zo dňa 31. 7. 2000, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu v Bardejov č. Er 1078/97-112 zo dňa 14. 1. 2000 v I. výroku tak, že príklep udelený súdnym exekútorom pri dražbe nehnuteľnosti, ktorá bola konaná dňa 27. 11. 1998 vydražiteľom 1/6-iny obytného domu číslo 21 s príslušenstvom, popisné číslo 599 v kat. úz. Nižné Raslavice M. M. a manželke L. i M. j a 1/6-iny obytného domu číslo 22 s príslušenstvom, popisné číslo 600 v kat. úz. Nižné Raslavice M. M. a E. M., ktoré sú zapísané na LV č. 1356 schvaľuje v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 115/00 zo dňa 24. 10. 2001 v I. výroku, ktorým rozhodol súd tak, že opravuje sa výrok uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 7. 2000 sp. zn. 4 Co 115/00 tak, že príklep udelený súdnym exekútorom pri dražbe nehnuteľností, ktorá bola konaná dňa 27. novembra 1998 vydražiteľmi M. M. a manželkou L. M. bytu č. 1 na prízemí obytného domu č. s. 21 a podielu na spoločných častiach a spoločných priestoroch 7766/46076 obytného domu č. s. 21 s príslušenstvom, na parcele č. KN 599 v kat. úz. Nižné Raslavice zapísaného na LV č. 1356 a vydražiteľmi M. M. a E. M., bytu č. 3 na prvom poschodí obytného domu č. s. 22 a podielu na spoločných častiach a spoločných priestoroch obytného domu č. s. 22 v podiele 7475/44432 s príslušenstvom, na parcele KN 600 v kat. úz. Nižné Raslavice, ktoré sú zapísané na LV č. 1630 sa schvaľuje sa zrušuje.

III. Krajský súd v Prešove je povinný zaplatiť sťažovateľom 1 000 000,- Sk ako finančné zadostučinenie.

IV. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľom trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv a slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorou Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (ďalej len „základné práva a slobody“).

Ústavný súd pri predbežnom konaní každú sťažnosť posúdi, či sťažnosť má náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a v § 50 a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Navrhovatelia sa domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva vlastníť majetok garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy. Poukazujú tiež na porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, a to základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivý proces. Argumentujú obsahom tohto práva, ktorý tvorí aj zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Podľa ich názoru (totožným s doterajšou judikatúrou ústavného súdu) každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu. Takéto znaky nenaplnilo podľa navrhovateľov uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 115/00-134 z 31. júla 2000 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co 115/00 z 24. októbra 2001 a s konaním, ktoré mu predchádzalo, čím boli porušené aj princípy právneho štátu garantované v čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy.

Ochranu vlastníckeho práva pred jeho ohrozením alebo porušením zásadne poskytujú všeobecné sudy (I. ÚS 132/93). Pokiaľ sa navrhovatelia domáhajú v návrhu nálezu svojho podania od ústavného súdu vyslovenia porušenia ich základného práva upraveného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru, nie je daná právomoc ústavného súdu vo veci konať.

Ústavný súd už vyslovil, že začatie konania pred ústavným súdom na základe sťažnosti fyzickej osoby vo veci ochrany vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru predpokladá existenciu jej vlastníckeho práva a súčasne taký procesný postup všeobecného súdu v konaní o ochrane vlastníckeho práva, ktorým by sa porušilo niektoré základné právo upravené v čl. 46 až 50 ústavy (pozri aj I. ÚS 43/97).

Navrhovatelia požadujú vysloviť porušenie ich základných práv upravených v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy. Ústavný súd dospel k záveru, že ani v tomto prípade nie je daná právomoc ústavného súdu vo veci konať vzhľadom na to, že navrhovatelia mali k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred všeobecnými súdmi, a to dovolanie.

Krajský súd vykonal opravu svojho právoplatného rozhodnutia podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že v podstate došlo k vecnej zmene tohto rozhodnutia. Podľa citovaného ustanovenia OSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Toto ustanovenie podľa doktríny a stabilnej súdnej praxe teda neumožňuje, aby všeobecný súd zasiahol do meritórneho rozhodnutia tak, aby z tohto procesu a postupu vylúčil účastníkov. Ak teda všeobecný súd aj rozhodol tak, ako je to uvedené v návrhu, bolo oprávnením, ale vo vzťahu k právomoci ústavného súdu aj povinnosťou navrhovateľov, aby sa proti takému opravnému uzneseniu bránil zákonom predpísaným a dovoľeným spôsobom.

Napriek tomu, že o oprave rozhodoval všeobecný súd, proti ktorého rozhodnutiu už nebol prípustný riadny opravný prostriedok, treba uviesť, že proti jeho rozhodnutiu bolo možné bez akýchkoľvek pochybností použiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Dovoľanie je totiž všeobecne prípustné proti akémukoľvek súdnemu rozhodnutiu vrátane uznesenia o oprave, ak existujú dôvody zmätočnosti takého rozhodnutia alebo konania, ktoré mu predchádzalo.

Účastník (navrhovatelia) mohol a mal preto uplatniť dôvody zmätočnosti uvedené v § 237 OSP, najmä to, že takým postupom všeobecného súdu bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, a napokon aj z dôvodu, že napriek tomu, že všeobecný súd opravným rozhodnutím zmenil podstatu pôvodného rozhodnutia, chýbal mu na to

akýkoľvek relevantný návrh, ktorý je vždy potrebný, ak všeobecný súd rozhoduje v merite veci, hoci, ako sám uvádza, bolo to len opravné uznesenie, ktoré možno vydať za predpokladov uvedených v § 164 OSP (§ 237 písm. e/ a f/ OSP).

Prístupnosť takého mimoriadneho prostriedku potvrdzuje aj súdna prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu [napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2001, sp. zn. Obdo V. 67/99, v ktorom sa uviedlo: „Odvolací súd uznesením pripustil zmenu vzájomného návrhu. Tento postup bol v rozpore so zákonom. Odvolací súd dovolil žalovanému v odvolacom konaní zmeniť petit a o tomto petite odvolací súd rozhodol v prospech žalovaných, čím sa stratila možnosť, aby o zmenenom vzájomnom návrhu rozhodol súd prvého stupňa a možnosť podať proti takému rozhodnutiu opravný prostriedok. Takýmto spôsobom sa žalobcovi odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) O. s. p.]“.

Okrem toho treba uviesť, že dovolanie bolo prípustné aj proti prvému uzneseniu Krajského súdu v Prešove, ktorým sa zmenilo prvostupňové rozhodnutie, ktoré bolo opravované, pretože išlo o uznesenie, ktorého povaha zodpovedá § 239 ods. 1 OSP, podľa ktorého dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa, ak to zákon nevyklučuje (§ 239 ods. 3 OSP), čo neplatí pre prípady takýchto uznesení, ktoré vyniesol Krajský súd v Prešove 31. júla 2000 a 24. októbra 2001 (opravné uznesenie).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V dôsledku toho bolo už bez právneho významu rozhodovať aj o návrhu na zrušenie uznesení a o dočasnom opatrení, ktoré požadujú navrhovatelia, ako aj o finančnom zadosťučinení a o náhradách trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2002

zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)